

Datum

2023-02-24

Vår referens

Märta Lunnér

Utvecklingssekreterare

marta.lunner@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Fleråriga verksamhetsstöd KN-2022-5202

Sammanfattning

Kulturnämnden har hösten 2022 gett kulturförvaltningen i uppdrag att efter dialog med det fria kulturlivet återkomma till kulturnämnden med förslag kring fleråriga verksamhetsstöd. Kulturförvaltningen föreslår en modell med 3-åriga verksamhetsstöd, med successiv implementering från och med verksamhetsåret 2024. I övrigt föreslås vissa justeringar av villkoren för projektstöd.

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

1. Kulturnämnden beslutar att införa 3-åriga verksamhetsstöd från och med 2024 enligt förslag i ärendet.
2. Kulturnämnden beslutar att fastställa reviderade bestämmelser för kulturstöd enligt förslag.
3. Kulturnämnden beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma våren 2024 med en genomlysning av konsekvenserna för projektstöden utifrån införandet av treåriga verksamhetsstöd.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Fleråriga verksamhetsstöd
- Bilaga 2 Bestämmelser kulturstöd - förslag till uppdatering
- Bilaga 1 Bestämmelser kulturstöd gällande

Beslutsplanering

Kulturförvaltningens Ärendeberedning 2023-02-20

Kulturnämndens Ordförandeberedning 2023-02-28

Kulturnämndens arbetsutskott 2023-03-16

Kulturnämnden 2023-03-29

Beslutet skickas till

-

Ärendet

Bakgrund och sammanfattning

Kulturnämnden beslutade 2022-08-31 att ge kulturförvaltningen i uppdrag att efter dialog med fria kulturlivet återkomma med konkreta förslag kring fleråriga verksamhetsstöd (KN-2022-1333). Den samlade bedömningen var att de befintliga, ettåriga verksamhetsstöden präglas av hög stabilitet och kontinuitet, men att fleråriga stöd kan ge kulturaktörerna bättre möjligheter att fokusera på långsiktig planering och utveckling av verksamhetens innehåll och kvalitet.

Ett införande av fleråriga stöd bekräftar och förstärker verksamhetsstödens långsiktiga karaktär. Samtidigt behöver utrymmet för stöd till nya aktörer och nya initiativ värnas, med resurser för projektstöd och stipendier och möjlighet att omprioritera för att kunna bevilja nya verksamhetsstöd. En utmaning är att tröskeln för att fasa ut ett befintligt stöd i praktiken kan vara högre än för att bevilja ett nytt stöd (så kallade inläsnings effekter). En annan generell fråga är avvägningen mellan att sprida stödet till många eller att koncentrera stödet till färre aktörer, som därigenom får bättre förutsättningar att genomföra sin verksamhet. Stödsystemet behöver vara tillräckligt tydligt och robust för att kunna hantera den typen av prioriteringar.

Kulturförvaltningen föreslår en modell med 3-åriga verksamhetsstöd, med successiv implementering från och med verksamhetsåret 2024.

Förändringar av verksamhetsstöden påverkar indirekt även projektstöden, som i nuvarande form bland annat inkluderar stöd till många återkommande arrangemang och projekt. Vissa justeringar av bestämmelserna föreslås, för att förtydliga nuvarande villkor för stöd till återkommande projekt. I övrigt föreslås några smärre redaktionella uppdateringar.

Kulturförvaltningen ser behov av en fördjupad genomlysning av gränssnittet mellan projektstöd och verksamhetsstöd, och föreslås återkomma till nämnden i frågan.

Nuvarande bestämmelser för kulturstöd finns i bilaga 1. Förslag till reviderade bestämmelser framgår av bilaga 2.

Synpunkter från fria kulturlivet kring fleråriga stöd

Kulturförvaltningen genomförde i november 2022 ett dialogmöte om fleråriga stöd med företrädare från ett antal organisationer med verksamhetsstöd. Frågeställningarna var:

- Vad skulle ett treårigt stöd innebära för er verksamhet, jämfört med ettårigt stöd?
- Påverkas förutsättningarna i relation till era övriga bidragsgivare?
- Synpunkter kring former och tidplan för ansökan och redovisning?
- Utrymmet för utveckling: Om stödet i stort sett ligger fast i tre år – vad innebär det? Hur fungerar nuvarande projektstöd för utvecklingsprojekt som komplement?

Sammanfattningsvis är aktörerna positiva till fleråriga stöd, men det finns ingen direkt förväntan om att det ska ge radikalt ändrade förutsättningar. Som positiva aspekter nämns ökad trygghet och större utrymme för planering och utveckling. Kulturaktörerna vill ha trygghet i form av en garanterad stödnivå men även en frihet genom möjligheter till extra eller ökat stöd för utveckling. De refererar också till en underliggande konkurrens mellan ”gamla” och ”nya” sökande, och det kom upp förslag om att tydligare särskilja och rikta stödet till olika kategorier av sökande.

Fleråriga stöd kan möjligen ge en viss fördel i relation till andra bidragsgivare, men bedöms inte ha någon avgörande inverkan.

Flera aktörer menar att ansökningsprocessen är tidsödande och att formulären för ansökan och redovisning gärna kan förenklas, exempelvis genom att basinformationen inte behöver repeteras varje år och genom lägre krav på inlämning av en detaljerad planering. Förvaltningen menar att det måste bli en avvägning gentemot kraven på transparens och dokumenterade beslutsunderlag. I övrigt önskar aktörerna generellt mer delaktighet och dialog, vilket kulturförvaltningen arbetar med att förbättra. Exempelvis har öppna möten och nya rutiner kring handläggningen införts.

Övriga kulturaktörer med verksamhetsstöd har fått information och möjlighet att ge synpunkter.

Erfarenheter från andra bidragsgivare

Både Stockholms stad och Göteborgs stad tillämpar fleråriga kulturstöd. Göteborgs stödssystem har generellt större likheter med Malmös kulturstöd, och kulturförvaltningen har valt att se närmare på erfarenheterna från Göteborg. Kulturförvaltningen har även träffat Västra Götalandsregionen, som de senaste åren förändrat formerna för fleråriga stöd.

Göteborgs kulturnämnd ger verksamhetsstöd för ett år eller tre år. De allmänna kriterierna har stora likheter med Malmö stads verksamhetsstöd. Enligt budgeten för 2022:

- 25% av aktörerna fick 3-åriga verksamhetsstöd. En del av dessa fick stöd för år 1 i en ny stödperiod, andra för år 2 eller 3. Resterande 75% av aktörerna fick 1-åriga stöd.
- De 3-åriga stöden utgjorde sammantaget ca 50% av anslaget för verksamhetsstöd.
- Därutöver ges en särskild form av riktade, långsiktiga verksamhetsstöd till några utpekade större verksamheter.

Enligt reglerna gäller beslut om treåriga stöd ”under förutsättning att staden inte drabbas av force majeure”. I nämndens beslut finns även ett allmänt förbehåll med hänvisning till kulturnämndens budget. Göteborgs stad har inga formella kriterier för vilka aktörer som prioriteras för 3-åriga stöd i relation till 1-åriga. Enligt uppgift är det främst etablerade och semiinstitutionella verksamheter samt aktörer som har behov av en lång framförhållning i sin programplanering. De 3-åriga stöden får vanligen en årlig mindre indexuppräkning, kring 1 %.

Ansökan för 3-åriga och 1-åriga verksamhetsstöd är densamma, men för 3-årigt stöd ska en 3-årig verksamhetsplan och budget bifogas. En ny ansökan måste skickas in varje år, även om 3-årigt stöd har beviljats. Den sökande ska bland annat redovisa hur föregående års stöd har använts och rapportera förändringar i verksamheten. Erfarenheterna av fleråriga stöd är generellt positiva, och de främsta vinsterna anges vara ökad trygghet och långsiktighet. Några särskilda nackdelar nämndes inte.

Västra Götalandsregionen (VGR) har från 2021 infört en ny form av 3-åriga, sökbara verksamhetsstöd. Stödet riktas främst till det fria kulturlivet och avser arrangemang, kulturproduktion samt resurs- och stödstrukturer. Den första perioden löper 2021-2023 och inför nästa period görs en ny, samlad utlysning. Offentliga kulturinstitutioner och en del större fristående verksamheter har en annan form av 4-åriga uppdragsbaserade verksamhetsstöd, som löper under perioden 2021-2024.

En skillnad mellan VGR och Göteborgs stad är att VGR:s samtliga verksamhetsstöd är fleråriga och att alla löper under samma period. Huvudmotiven för fleråriga stöd är dock desamma – att möjliggöra långsiktig planering och utveckling.

Förslag till modell för 3-åriga verksamhetsstöd

Kulturförvaltningen menar att nuvarande kriterier för verksamhetsstöd till fristående kulturorganisationer i huvudsak är relevanta och bör kvarstå. Syftet är att ge ett långsiktigt stöd till etablerade, självständiga och professionella kulturverksamheter av väsentlig betydelse för Malmös kulturliv. Stödet ska bidra till en stabil infrastruktur inom det fria kulturlivet i Malmö. Prioriteringar och bedömningsgrunder gäller bland annat konstnärlig kvalitet, omfattning och utveckling av Malmös kulturliv samt organisation, lokaler och ekonomi. Därutöver finns en rad mera formella villkor.

Förslag:

- En modell med 3-åriga verksamhetsstöd införs.
- Successiv implementering med start 2024.
- I den första omgången bör minst 15 aktörer, efter dialog med kulturförvaltningen, få möjlighet att ansöka.
- Efterhand kan fler kulturaktörer fasas in i modellen och inriktningen är att samtliga verksamhetsstöd på några års sikt är 3-åriga. I nuläget finns 1-åriga verksamhetsstöd kvar parallellt.

Malmö stads och kulturnämndens budgetar är 1-åriga och förutsättningen är därför att ett 3-årigt stöd behöver ha formen av ett intentions- eller inriktningsbeslut, som sedan fastställs av kulturnämnden varje budgetår. Liknande inriktningsbeslut kring framtida bidrag fattas bland annat av kommunstyrelsen. Malmö stads budgetprocess innebär för närvarande att kulturnämnden fattar beslut om kulturstödsbudgeten och verksamhetsstöden i januari varje år.

Stödnivån bör i normalfallet ligga fast under tre år, med tillägg för indexuppräkning om budgetramarna så medger. Utöver det finns möjlighet att söka projektstöd för utvecklingsprojekt.

Utöver de gällande kriterierna och villkoren bör följande verksamheter inledningsvis prioriteras för 3-årigt stöd:

- Aktörer med befintliga verksamhetsstöd, med spridning inom olika konstområden.
- Verksamheter som har tydligt utvecklingsfokus och förutsättningar att arbeta enligt en flerårig, realistisk planering och budget. Vidare krävs en förmåga att vid behov hantera interna och externa förändringar.
- Verksamheter som bedöms ha en nyckelroll, exempelvis genom en plats/lokal av stor betydelse, stor omfattning eller en unik profil.

Arbetsätt och handläggning kommer att utvecklas i dialog med de aktörer som får stöd i den första perioden. En ansökan med en 3-årig plan och budget bör inlämnas inför periodens start och därefter bör en årlig uppföljning göras av genomförd verksamhet och planering. Inför år 2 och 3 bör processen främst fokusera på kvalitativ uppföljning. Inför en eventuell ny 3-årig period blir det aktuellt med en förnyad och fördjupad bedömning. Om en verksamhet då bedöms ha bristande aktualitet, professionalitet eller utveckling kan det leda till omprioriteringar

genom minskat eller indraget stöd. För aktörer som vill söka ett nytt verksamhetsstöd behövs en tydligare process och dialog, jämfört med idag.

Gränsdragning mellan verksamhetsstöd och projektstöd

Stödet till fristående kulturorganisationer omfattar verksamhetsstöd och projektstöd.

Idag finns tre former av projektstöd:

- **Projektstöd för publika kulturarrangemang i Malmö.** Merparten av projektanslaget används för publika kulturarrangemang. I denna stödform finns både tillfälliga och återkommande projekt. Det kan exempelvis vara konsertserier, gallerier och årliga festivaler.
- **Projektstöd för utvecklingsprojekt.** Stödformen infördes 2017 och avser utveckling av nya nätverk, arbetssätt och samarbeten eller pilotutveckling inför större produktioner.
- **Projektstöd för medskapande kultur.** Denna tredje stödform infördes 2021. Syftet är att engagera fler Malmöbor i kreativt skapande.

Professionellt verksamma kulturaktörer är den huvudsakliga målgruppen. Kulturaktörer som har ett årligt verksamhetsstöd i botten kan idag söka projektstöd för utvecklingsprojekt som ett komplement, och ca 10% av det stödet har hittills beviljats till aktörer med verksamhetsstöd. Dessa kan inte söka projektstöd för publika arrangemang eller medskapande kultur.

Det maximala beloppet för ett projektstöd är 250 tkr. Någon nedre gräns finns inte, men de lägsta beloppen är i praktiken 15-20 tkr. Många beviljade projektstöd ligger i spannet 75-150 tkr. För verksamhetsstöd finns inga övre eller nedre beloppsgränser och de aktuella stödbeloppen är från 100 tkr upp till 3 330 tkr.

För ett nytt verksamhetsstöd krävs en föregående etablering i Malmö, som oftast sker med hjälp av återkommande projektstöd under flera år, i kombination med stöd från andra bidragsgivare. Det finns dock många kulturaktörer som fortsätter att få projektstöd under lång tid, antingen för en löpande årsverksamhet eller för årliga evenemang. Denna typ av stöd finns inom projektstödet för publika kulturarrangemang. Verksamheten kan bedömas som angelägen, men kanske inte tillräckligt omfattande för att motivera ett verksamhetsstöd. Ett kriterium för återkommande projekt är att det finns en utveckling över tid. Införandet av fleråriga verksamhetsstöd föranleder en översyn av gränssnittet mellan projektstöd och verksamhetsstöd.

Förslag:

- Verksamhetsstöd avser kulturverksamheter av väsentlig betydelse, vilket bör motsvara en stödnivå på minst 250 tkr per år.
- Villkoren för stöd till återkommande och årsbaserade projekt bör förtydligas, för ökad transparens (se bilaga 2).
- Genomföra en genomlysning av konsekvenserna för projektstöden utifrån införandet av 3-åriga verksamhetsstöd. En åiterrapportering till kulturnämnden bör ske under våren 2024.

Ansvariga

[Här kommer namnet på de chefer som i systemet har godkänt ärendet inför nämnd att hämtas in automatiskt. Du behöver bara skriva något under denna rubrik om du INTE kommer att få

ärendet godkänt digitalt.]